

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ του Μπράιαν Γουίλιαμς

MILITANT/TONY LANE. Ο Μάλκομ Τζάρετ, στη φωτογραφία, όταν ήταν υποψήφιος του Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος (SWP) για αντιπρόεδρος των ΗΠΑ, μιλά στις 30 Ιουλίου 2019 σε ακροαματική διαδικασία του Τμήματος Υγείας της Κομητείας του Αλιγκέι. Οι εργαζόμενοι, λέει ο Τζάρετ, πρέπει να διεξάγουν έναν αγώνα για να αναλάβουν τον έλεγχο της παραγωγής ώστε το εργοστάσιο χαλυβουργίας της US Steel να πάψει να δηλητηριάζει τους εργαζομένους και την κοινότητα. Σήμερα ο Τζάρετ είναι υποψήφιος του SWP στις εκλογές για τη θέση του δημάρχου του Πίτσμπουργκ.

Η Διακυβερνητική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) έδωσε στη δημοσιότητα την έκτη έκθεση της αξιολόγησής της, προκαλώντας για άλλη μια φορά υστερία στα μέσα ενημέρωσης των μεγαλοεπιχειρηματιών και μεταξύ των φιλελεύθερων υπέρμαχων του «Πράσινου Νιου Ντιλ» περί της περιβαλλοντικής καταστροφής που «όλοι μας» αντιμετωπίζουμε σήμερα.

Η έκθεση αυτή αποτελεί «κόκκινο συναγερμό για την ανθρωπότητα», δήλωσε ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες, καλώντας να σταματήσει η καύση ορυκτών καυσίμων. Προβλέπει ένα «δύνητικά καταστροφικό μέλλον», μας προειδοποιεί η *New York Times*.

«Η ανθρωπογενής κλιματική αλλαγή», ισχυρίζεται η έκθεση, αποδεικνύεται μέσα από «ακραίες καταστάσεις όπως καύσωνες, έντονες βροχοπτώσεις, ξηρασία και τροπικούς κυκλώνες».

Αλλά παρά τις προφητείες για την επικείμενη συντέλεια του κόσμου, αρκετές από τις τέσσερις χιλιάδες σελίδες της έκθεσης παρουσιάζουν μια διαφορετική εικόνα, ότι δεν βρισκόμαστε ακριβώς στο κατώφλι της καταστροφής.

Η έκθεση αυτή δεν κάνει την παραμικρή αναφορά για το πώς η εργατική τάξη –η μόνη προοδευτική τάξη στον κόσμο– θα μπορούσε να αντιμετωπίσει αυτό το ζήτημα, ούτε δίνει οποιαδήποτε επιστημονική εξήγηση για τα αίτια της περιβαλλοντικής καταστροφής. Ο ανελέητος ανταγωνισμός για αγορές και κέρδη είναι που ωθεί τις κυρίαρχες καπιταλιστικές οικογένειες να εκμεταλλεύονται με ανάληψη αποφασιστικότητα όλες τις δυνάμεις παραγωγής, την εργασία καθώς και τους φυσικούς πόρους του πλανήτη, δίχως να λαμβάνουν υπόψη τους τις συνέπειες για τις μελλοντικές γενιές.

Τα ζητήματα που τελούν υπό συζήτηση είναι ιδιαίτερα σημαντικά για τον εργαζόμενο λαό. «Το πώς ακριβώς οργανώνεται η κοινωνική εργασία ώστε να μετασχηματίσει τη φύση –ποιος επωφελείται και για ποιους οικονομικούς και κοινωνικούς σκοπούς επιτελείται το έργο αυτό– εξαρτάται από τις ταξικές σχέσεις παραγωγής. Εξαρτάται από την τάξη που κυριαρχεί, από το ποια τάξη έχει στα χέρια της την κρατική εξουσία», όπως αναφέρει το σχέδιο-απόφασης του Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος που

υιοθέτησε το 2007. [Βλ. στα ελληνικά, *Ο καπιταλισμός, οι εργαζόμενοι και η προστασία της φύσης* από τις εκδόσεις Διεθνές Βήμα]

Για κάθε καταστροφή –από τις φωτιές των δασών όπως αυτές που ρημάζουν την Καλιφόρνια, το Όρεγκον, την Ελλάδα και άλλες περιοχές σήμερα, έως τους τυφώνες, τους σεισμούς και άλλα παρόμοια φαινόμενα– οι φιλελεύθεροι και οι μικροαστοί ριζοσπάστες προβάλλουν ως αιτία την «υπερθέρμανση του πλανήτη».

Αλλά οι φωτιές στα δάση δεν ξεσπούν από το πουθενά. Χρειάζονται και προσάναμμα και σπινθήρες. Η πραγματική αιτία των κοινωνικών καταστροφών, όπως η φωτιά στο Ντίξι και αλλού στην Καλιφόρνια, είναι η άρνηση της κυβέρνησης καθώς και των εταιρειών ενέργειας όπως η Pacific Gas & Electric να αναλάβουν το υπεύθυνα καθήκον να προστατεύσουν τη γη. Δεν ανταποκρίνονται στην ανάγκη να διατηρηθεί το έδαφος καθαρό από μπάζα, ξερά φυτά και ξεριζωμένα δέντρα, και αρνούνται να προχωρήσουν στην επισκευή, συντήρηση, στην αναβάθμιση των πυλώνων και των καλωδίων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας: Αρνούνται διότι κάτι τέτοιο θα περιόριζε τα κέρδη των αφεντικών.

Παρομοίως, η αύξηση των θανάτων και της καταστροφής από τις πλημμύρες χτυπά εμφανέστατα δυσανάλογα τις διαφορετικές κοινωνικές τάξεις στον καπιταλισμό. «Στο μεγαλύτερο μέρος του πλανήτη», εξηγεί η απόφαση του SWP, «τα φτωχότερα στρώματα της υπαίθρου και των πόλεων ζουν συχνά μέσα ή κοντά σε ευπρόσβλητες στις πλημμύρες περιοχές, είτε γιατί εκεί αναζητούν τα προς το ζην, είτε γιατί οι καλύτερα προστατευμένες περιοχές είναι προνόμιο των πιο εύπορων τάξεων».

Η ίδια η έκθεση του ΟΗΕ παραδέχεται ότι οι πλημμύρες δεν προκαλούνται κυρίως από την κλιματική αλλαγή. Στην πραγματικότητα, μια πρόσφατη έρευνα πάνω από 10.000 ποταμών ανά τον κόσμο δείχνει ότι οι περισσότεροι ποταμοί δεν πλημμυρίζουν τόσο συχνά όσο πριν από μερικές δεκαετίες, γράφει στις 6 Αυγούστου η *Wall Street Journal*.

Η *Journal* αναφέρει ότι έχει στη διάθεσή της στοιχεία «από όλα τα καταστροφικά καιρικά φαινόμενα που έχουν σχέση με το κλίμα, όπως πλημμύρες, ξηρασία, καταιγίδες και φωτιές από τη Διεθνή Βάση Δεδομένων Φυσικών Καταστροφών». Το συμπέρασμά της: «Τη δεκαετία του 1920 οι καταστροφές αυτές ήταν η αιτία θανάτου για σχεδόν μισό εκατομμύριο ανθρώπους κατά μέσο όρο κάθε έτος. Θα περίμενε κανείς ότι το σημερινό αφήγημα για την κλιματική αλλαγή θα έδειχνε ότι οι φυσικές καταστροφές είναι όλο και πιο θανατηφόρες, αλλά αυτό δεν είναι αλήθεια. Κατά τον προηγούμενο αιώνα, οι θάνατοι που έχουν σχέση με τις κλιματικές συνθήκες μειώθηκαν σε λιγότερους από 20.000 κατά μέσο όρο ετησίως, αν και ο παγκόσμιος πληθυσμός έχει τετραπλασιαστεί από το 1920».

Η έκθεση του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή λέει ότι ο ρυθμός της ανόδου της στάθμης της θάλασσας σημειώνει αύξηση κατά τα τελευταία 50 χρόνια. Αλλά δεν αναφέρει το γεγονός ότι πριν από 90 χρόνια αυξανόταν σχεδόν με τους ίδιους ρυθμούς, ενώ στη συνέχεια μετά μειωνόταν σημαντικά επί 40 χρόνια. Η έκθεση ισχυρίζεται επίσης ότι οι καύσωνες σε όλη την επικράτεια των ΗΠΑ έχουν γίνει πιο συχνόι από το 1960 και μετά, αλλά ταυτοχρόνως παραδέχεται ότι δεν είναι πιο συχνές σήμερα από ό,τι ήταν το 1900.

Πρόσφατες έρευνες δείχνουν ότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος σε ορισμένους τομείς, ιδιαίτερα από το 1987 και μετά, όταν δηλαδή οι κυβερνήσεις παγκοσμίως απαγόρευσαν τους χλωροφθοράνθρακες. Η κίνηση αυτή είχε μεγαλύτερη επιτυχία από ό,τι είχε προβλεφθεί, καθώς η στιβάδα του όζοντος έχει αυξηθεί σε έκτασή και τα επίπεδα του διοξειδίου του άνθρακα έχουν δραστικά περιοριστεί.

Βέβαια, οι εναλλακτικές χημικές ουσίες ήταν διαθέσιμες σε χαμηλό κόστος για να αντικαταστήσουν τις επιβλαβείς ουσίες στα κλιματιστικά και σε άλλες συσκευές, οπότε τα αφεντικά δεν παραπονέθηκαν ιδιαίτερα για τα κέρδη τους.

Οι φιλελεύθεροι πολιτικοί και άλλοι σχολιαστές επιμένουν ότι χρειάζεται να εφαρμοστούν δραστικά μέτρα, με το επιχείρημα ότι οι πλέον επείγουσες συστάσεις στην έκθεση στηρίζονται σε μεγαλύτερου

εύρους δεδομένα που είναι πιο επιστημονικά τεκμηριωμένα από ό,τι οι προηγούμενες εκθέσεις. Στην πραγματικότητα, όμως, στηρίζονται όχι σε στοιχεία, αλλά σε προγράμματα υπολογιστών που προσομοιάζουν κλιματικές αλλαγές (μοντέλα).

Οι προσομοιώσεις της υπερθέρμανσης του πλανήτη, για παράδειγμα, δεν εξηγούν γιατί υπήρξε μια ταχύρρυθμη υπερθέρμανση του πλανήτη από το 1910 έως το 1940, όταν ήταν σημαντικά λιγότερες οι ανθρωπογενείς επιδράσεις στο κλίμα. Η έκθεση του ΟΗΕ για το κλίμα θα πρέπει επίσης να αναγνωρίσει ότι η πραγματική υπερθέρμανση της γης –μια αύξηση 1.1 βαθμούς Κελσίου κατά τα τελευταία 150 χρόνια– ήταν μικρότερη από αυτή που είχε προβλεφθεί σε προηγούμενες εκθέσεις κλιματικών προσομοιώσεων.

Στο μεταξύ, οι ασφαλιστικές εταιρείες πλουτίζουν από τις προβλέψεις περί της συντέλειας του κόσμου που προκύπτουν από τα «μοντέλα» κλιματικής αλλαγής. Είναι στα ύψη τα ασφάλιστρα για ατομική και οικογενειακή κάλυψη, ακόμα και για την ασφάλιση άλλων ασφαλιστικών εταιρειών, που χρεώνουν για όταν θα κτυπήσει η κλιματική «καταστροφή».

«Ένα ταξικό ζήτημα»

«Η μόλυνση του περιβάλλοντος είναι ένα κοινωνικό ζήτημα, ένα ταξικό ζήτημα», γράφει ο Τζακ Μπαρνς, Εθνικός Γραμματέας του Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος στο βιβλίο *Η παγκόσμια αταξία πραγμάτων του καπιταλισμού*. «Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να πέσουν στην παγίδα και να αποδεχτούν την ευρέως διαδεδομένη άποψη –δηλαδή, την αστική άποψη– ότι το περιβάλλον [...] είναι ένα 'επιστημονικό' ζήτημα, ότι είναι θέμα 'φύσης', ένα ζήτημα που κατά κάποιο τρόπο βρίσκεται υπεράνω των τάξεων και εκτός ταξικής πάλης».

«Η εργατική τάξη θα πρέπει επίσης να απορρίψει την ανυπόστατη επιστημονικοφάνεια, τις υπερβολές, την καταστροφολογία και τον τσαρλατανισμό κάθε λογής», είπε ο Μπαρνς. «Εάν παίρναμε όλα αυτά που συνήθως θεωρούνται ως περιβαλλοντικά ζητήματα και τα μεταφράζαμε με όρους σχετικούς με την προώθηση της προστασίας της εργατικής τάξης, και μιλούσαμε για το πώς η εργατική τάξη θα μπορούσε να επεκτείνει αυτή την προστασία σε όλους, τότε δύσκολα θα πέφταμε έξω. Με μια τέτοια προσέγγιση αυξάνουμε τις πιθανότητες ανάπτυξης της έμπρακτης αλληλεγγύης στον αγώνα ενάντια στην κατάχρηση και τον βιασμό του περιβάλλοντος».

Η πρόσφατη αυτή έκθεση για το κλίμα θα βρεθεί στο επίκεντρο των συζητήσεων μεταξύ εκείνων που θα παραβρεθούν στη Συνδιάσκεψη του ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή η οποία θα πραγματοποιηθεί φέτος στην Γλασκόβη της Σκωτίας. Θα αποτελέσει μια πολιτική πλατφόρμα για τους φιλελεύθερους αστούς πολιτικούς οι οποίοι στοχοποιούν τους εργαζόμενους ως υπεύθυνους για το πρόβλημα. «Οι άνθρωποι είναι εκείνοι που βάζουν το περισσότερο λάδι στη φωτιά», μας επιπλήττει ο Τζον Κέρι, αντιπρόσωπος του Προέδρου Τζο Μπάιντεν στον τομέα του κλίματος, σε συνέντευξή του στις 3 Αυγούστου στο περιοδικό *New Yorker*.

«Οι κυρίαρχες οικογένειες των ιδιοκτητών» λέει η απόφαση του SWP, «προσπαθούν να μας εμποδίσουν να δούμε από πού πηγάζουν οι απειλές αυτές κατά του πολιτισμού: από τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής, την παγκόσμια ιμπεριαλιστική τάξη πραγμάτων και τον υπέρογκο πλούτο και την εξουσία που αντλούν οι κυρίαρχοι τόσο από τη φύση όσο και από τους εκμεταλλεζόμενους παραγωγούς».

Η κατάκτηση της εξουσίας από τους εργάτες και τους αγρότες «είναι ο μόνος δρόμος προς την εξασφάλιση της ειρήνης και της αποτελεσματικής υπεράσπισης της εργασίας καθώς και του εδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας της υδρογείου. Επιπλέον, είναι βέβαιο ότι, σαν απόρροια μιας τέτοιας επαναστατικής αγωνιστικής πορείας, θα μπορούσαν να κατακτηθούν –και θα κατακτηθούν– χειροπιαστά οφέλη για τον εργαζόμενο λαό».